

AgroActualiteiten

inhoud

Ecoregeling: gelijk bouwplan, andere uitkomst	2	Basispremie 2025 lager, ecopremie gelijk	4
GLB 2025: forse verzwaring bij veengronden	3	Subsidie vrijwillige verplaatsing piekbelaster	5
Versoepelingen bij overige conditionaliteiten	3	Acties 'mest' richting einde jaar	5
Uitbetaling GLB-subsidies 2024	4	Kort nieuws	7
		Agenda	7

Koeien met gouden horens **beloven**

Zaterdagmorgen 30 november 2024 om 4:20 opgestaan. Vandaag staat een rondje Uluru op de planning. Deze ronde van 10 km kun je beter zo vroeg mogelijk hardlopen, omdat Uluru in de Outback van Australië ligt en het overdag nogal heet kan zijn. Hardlopen is al mijn hele leven een dingetje. Vroeger zelf op hoog niveau gelopen en nu als recreant. Daarbij ben ik naast mijn dagelijkse werkzaamheden, coach voor een groep atleten (rondom de 50) die wedstrijd gericht trainen voor 800 meter tot en met de marathon. Mannen en vrouwen variërend in leeftijd van 18 tot zelfs 70 jaar. Hier zitten natuurlijk ook atleten bij die puur recreatief trainen, omdat het goed is voor lijf en geest.

Wanneer nieuwelingen naar mij toekomen en vragen hoe ik dit gezamenlijk met hun oppak geef ik vaak aan hoe ik werk, wat de basis en visie is van mijn trainingen en hoe ik dit gezamenlijk met hun oppak om bepaalde doelen na te streven.

Als iemand mij zou vragen of ik er voor kan zorgen dat ze bijvoorbeeld de 10 km kunnen lopen in 36 minuten, geef ik aan dat ik dat (nu) nog niet kan beloven. Hierbij valt mij op dat sommigen dan naar een andere trainer stappen, omdat die trainer aangeeft dat dit zeker bij hem gaat lukken. In het begin kwamen mensen van de vereniging naar me toe, dat ze het jammer vonden dat een bepaalde atleet niet voor mij/de vereniging koos, maar voor een andere vereniging/trainer. Natuurlijk is dat jammer, maar vooral voor de atleet en niet voor mij. Het past mij uitstekend wanneer zo'n atleet niet voor mij kiest. Ik heb behoefte aan mensen die ambitieus, maar ook realistisch kunnen zijn. Daar kom je als atleet en trainer/coach veel verder mee. Het blijft immers een samenwerking van een aantal jaren tot soms een enkele tientallen jaren. En natuurlijk komen er ook teleurstellingen om de hoek kijken. Het is de weg die we moeten belopen om bepaalde successen te behalen. Een teleurstelling door valse beloftes van mijn kant blokkeert alles in een goede samenwerking en een vertrouwensband.

Kijkende naar de huidige situatie in de landbouw is het bijna dezelfde situatie. Grote beloftes zijn gedaan inzake mestbeleid, stikstof en derogatie. Er is een keuze gemaakt dat het extra geld absoluut niet nodig was, zelfs overbodig en het roer ging om. En nu? Bij velen is er grote teleurstelling en het Zwaard van Damocles is alleen maar zwaarder komen te hangen bij de (melk) veehouderij, Pas-melder en Interimmers.

Als liefhebber van sportwedstrijden kijk ik graag naar bijvoorbeeld Liverpool tegen Manchester City. Je ziet voetbal op een zeer hoog niveau. Trainers en voetballers die het uiterste uit zichzelf willen, maar ook kunnen halen op een hoog niveau. En als ik dan nu de huidige regering zie stuntelen op het landbouwdossier is het alsof ik naar een wedstrijd op amateurniveau zit te kijken. De inzet is goed, maar de beloftes en toezeggingen kunnen niet, de tackles van achteren gaan ver over de rand en kwaliteit ontbreekt volledig.

Verwacht van amateurs geen oogstrelend voetbal, dat er ook nog voor moet zorgen dat grote problemen worden opgelost. Nieuws en debatten framen is een stuk gemakkelijker áchter de schermen, dan verantwoordelijk zijn voor het beleid vóór de schermen.

Zittend na mijn rondje, binnen het uur, rondom Uluru lees ik dat NAJK, LTO en Agractie teleurgesteld zijn in landbouwminister Wiersma. De vraag die bij me opkomt is: "Hoe kan het dat partijen teleurgesteld zijn?" Van supporters kan en mag ik dit verwachten, maar van partijen en mensen die bestuurlijk het landbouwdossier goed kennen, begrijp ik het totaal niet. Of is dit alleen maar roepen voor de Bühne. Schijnbaar was ook bij bestuurders de hoop groter dan het realisme.

Bij terugkomst in mijn hotelkamer lees ik dat SC Heerenveen helaas gelijk heeft gespeeld. De supporters waren teleurgesteld, dat snap ik helemaal, maar eerlijk gezegd; Wanneer de trainer van SC Heerenveen of die van FC Groningen gaat zeggen dat de club voor de landtitel gaat volgend jaar, mag je ze wat mij betreft per direct ontslaan.

Kijkende naar de prestatie nu, doen ze het prima als coach. Beloftes zijn mooi, maar verlies nooit de realiteit uit het oog.

Voor nu wens ik samen met Björn Schutter en Klaas Jan Janssen u fijne feestdagen toe en een voorspoedig 2025.

Herman Hofstee

Ecoregeling: gelijk bouwplan, andere uitkomst

Vanaf 2025 gelden voor de GLB-ecoregeling een beperkt aantal wijzigingen. Echter dit kan voor uw bedrijf toch (grote) gevolgen hebben. Ook als uw bouwplan 2025 vergelijkbaar is met die van dit jaar. Het is verstandig om de ecoregeling door te rekenen met uw beoogde bouwplan voor 2025.

Systeem niet gewijzigd

Ook in 2025 moet u bepalen of u aan de 'instapeis' voldoet. Hiervoor moet u op een vijftal thema's voldoende punten scoren. Daarna kunt u bepalen in welke klasse u terecht kunt komen ('Brons', 'Zilver' of 'Goud'). Dit is mede afhankelijk van de 'waarde' van de eco-activiteiten die u uitvoert. De benodigde punten en benodigde waarde voor de verschillende klassen blijft in 2025 gelijk.

Nieuwe en vervallen eco-activiteiten

Vanaf 2025 kunt u, als dit past binnen uw bedrijf, kiezen voor de nieuwe eco-activiteiten 'Tagetes als aaltjesbestrijding' en 'Voedselbos'. De eco-activiteit 'Vroeg ras rooien (uiterlijk 31 oktober)' vervalt. De eco-activiteit 'Meerjarige teelt' heet voortaan 'Verlengde teelt'.

Eco-activiteit 'Tagetes als aaltjesbestrijding'

Bij deze eco-activiteit gelden o.a. de volgende voorwaarden:

- U teelt uitsluitend 'Tagetes patula' als hoofdteelt.
- De teelt duurt tenminste drie maanden.
- Het perceel was voorgaand jaar geen blijvend grasland.
- U gebruikt minimaal de aanbevolen hoeveelheid zaaizaad.

U kunt rekenen met een waarde van € 1.448/ha (Regio 1) of € 1.675/ha (Regio 2).

Eco-activiteit 'Voedselbos'

Hiervoor gelden o.a. de volgende voorwaarden:

- Het voedselbos bevat minimaal drie verticale vegetatielagen.

- Het perceel is minimaal 0,5 ha.
- Per hectare staan minimaal 15 verschillende soorten bomen en struiken.
- De bomen en struiken produceren eetbare producten.

U kunt rekenen met een waarde van € 2.868/ha (Regio 1) of € 3.961/ha (Regio 2).

Fors minder punten voor Biodiversiteit

Het aantal punten voor 'Biodiversiteit' is fors verlaagd bij:

- 'Overig houtige elementen' (van 60 naar 40)
- 'Kruidenrijke bufferstroken' (van 60 naar 20).

Hierdoor is het lastiger om voldoende punten te scoren op dit thema. Daarnaast zijn er aanpassingen in de punten bij 'Precisiebemesting' en 'Precisiegewasbescherming'.

Wijzigingen voorwaarden eco-activiteiten

Bij enkele eco-activiteiten zijn de voorwaarden aangepast:

- 'Groenbedekking': het gewas mag in de verplichte teeltperiode wel doodvriezen.
- 'Strokenteelt': minimaal vier verschillende gewassen (was vijf).
- 'Stikstofbindend gewas': niet telen na blijvend grasland in voorgaande jaar.
- 'Biologische bestrijding': nu ook o.a. roofmijten, sluipwespen in te zetten.

Wijzigingen toegestane gewassen

Voor de eco-activiteiten 'Rustgewas', 'Verlengde teelt', 'Stikstofbindend gewas', 'Groenbedekking' en 'Onderzaai vanggewas' zijn enkele gewassen verwijderd of toegevoegd. Zo is bijvoorbeeld op de lijst 'Groenbemesters/vanggewassen' wintertarwe en wintergerst toegevoegd. Miscanthus is niet meer in te zetten voor 'Verlengde teelt'.

Bepaal of de ecoregeling 2025 haalbaar en interessant is. Neem voor alle details contact op met uw adviseur.

GLB 2025: forse verzwaring bij veengronden

Voor het ontvangen van GLB-subsidies moet u aan de conditionaliteiten (o.a. GLMC's) voldoen. Bij het onderdeel 'Bescherming van veengronden' (GLMC 2) worden de voorwaarden vanaf 2025 fors aangescherpt.

Uitbreiding naar alle veengronden

De voorwaarden van GLMC 2 gaan gelden voor alle veengronden in Nederland. Voor de definitie van veengrond wordt verwezen naar de 'Meststoffenwet'. Is uw perceel voor 'mest' als veengrond aangewezen, dan geldt dit ook voor het GLB.

Blijvend grasland niet meer omzetten

Vanaf 2025 mag u, als u GLB-subsidie aanvraagt, uw blijvend grasland op veengrond niet meer omzetten naar bouwland of blijvende teelt.

Voldoen aan peilbesluit

Vanaf 2025 moet bij alle percelen veengrond worden voldaan aan het peilbesluit. T/m 2024 geldt dit alleen voor kustvlakteveen. Praktisch is dit geen verzwaaring omdat u, vanuit andere regelgeving, al moet voldoen aan het peilbesluit.

Ploegdiepte

Op bouwland mag u veengrond vanaf 2025 maximaal 40 cm diep ploegen. Dit zal meestal geen belemmering zijn.

Voldoende voor Europese Commissie?

De minister heeft aangegeven dat het nog niet duidelijk is of de Europese Commissie deze aanpassingen voldoende vindt.

De regels voor veengronden zijn nog niet helemaal definitief. Wij houden de ontwikkelingen in de gaten.

Versoepelingen bij overige conditionaliteiten

Bij een drietal onderdelen van de conditionaliteiten geldt een versoepeling van de voorwaarden. Vooral het vervallen van de eis '4% Niet-productief areaal' is voor de veel bedrijven gunstig.

Vervallen '4% niet-productief areaal'

Vanaf 2025 hoeft u niet meer te voldoen aan de eis om 4% van uw bouwland als 'niet-productief' aan te leggen. Deze voorwaarde was al versoepeld in 2023 en 2024, maar komt per 2025 helemaal te vervallen.

Sloten en landschapselementen wel opgeven

U blijft wel verplicht om uw subsidiabele sloten en landschapselementen op te geven bij de Gecombineerde opgave.

Bodembedekking op klei in najaar

U bent, op zware kleigrond, niet meer verplicht om uw bouwland, in de periode van 1 augustus t/m 30 november, tenminste 8 weken bedekt te houden.

Ploegen blijvend grasland in Natura 2000-gebied

Vanaf 2025 mag u, onder voorwaarden, beschadigd grasland in Natura 2000-gebieden omploegen/vernietigen voor herinzaai. Dit geldt zowel voor Habitatrichtlijn- als Vogelrichtlijngebieden. Dit moet wel zijn toegestaan binnen het provinciale Natuurbeheerplan.

Het voldoen aan de conditionaliteiten is van belang om een korting op uw GLB-subsidies te voorkomen

Uitbetaling GLB-subsidies 2024

Onlangs zijn de voorlopige tarieven voor de GLB-subsidies bekend gemaakt. RVO start met de uitbetaling 2024 op basis van deze voorlopige tarieven. In 2025 worden de definitieve tarieven vastgesteld.

Voorlopige tarieven

De voorlopige tarieven zijn:

- Basispremie per ha: € 245,25 voor de eerste 40 ha, € 193 voor de overige hectares.
- Ecopremie per ha: 'Brons' € 60, 'Zilver' € 100 en 'Goud' € 200.
- Toeslag jonge landbouwers: € 2.800 per aanvrager.
- Zeldzame rassen: € 200 per GVE.

Naar verwachting zullen de definitieve tarieven niet veel afwijken.

Uitbetaling en correctie

De ecopremie ontvangt u in twee delen: een compensatiebedrag (€ 32,50/ha) en de hierboven vermelde ecopremie minus het compensatiebedrag.

Basispremie 2025 lager, ecopremie gelijk

Door een lager budget zal de basispremie in 2025 lager zijn dan in 2024. De exacte hoogte is afhankelijk van het aantal bedrijven dat in 2025 aan de ecoregeling deelneemt.

Hoger budget voor ecopremie nodig

Bij een gelijkblijvende deelname aan de ecoregeling zal het budget voor de ecopremie ook in 2025 ontoereikend zijn. Of hiervoor extra budget komt is maar de vraag. Als dat budget er niet komt dan zal er geld van de basispremie overgeheveld worden naar de ecoregeling. Dit heeft te maken met de doelstelling om de ecopremie zo maximaal mogelijk te houden. De basispremie zal dan (nog) lager uitvallen.

Geschatte hoogte basis- en ecopremie

Bij de genoemde uitgangspunten wordt de basispremie per ha: circa € 200 voor de eerste 40 ha

Het compensatiebedrag wordt uitbetaald in de maanden november-december 2024. Mogelijk heeft u dit al ontvangen. Het restant van de ecopremie wordt in 2025 uitbetaald. De voorlopige basispremie wordt uitbetaald vanaf begin december. Nadat de definitieve tarieven zijn vastgesteld (eerste kwartaal 2025) ontvangt u mogelijk een correctie op de voorlopige uitbetaling.

Brieven van RVO

Voor de uitbetaling van GLB-subsidies ontvangt u een (digitale) brief van RVO. De kans is groot dat u meerdere uitbetalingen, en dus meerdere brieven, ontvangt. Ontvangt u een 'Beslissing uitbetaling GLB-subsidies'? Dan kun u, indien nodig, bewaar maken. Deze mogelijkheid is dan in de brief opgenomen.

Controleer de beslissing op uw GLB-subsidie(s) goed. Maak zo nodig tijdig bezwaar. Wij zijn u graag van dienst.

en circa € 160 voor de overige hectares. De ecopremie is dan opnieuw € 60, € 100, € 200 voor respectievelijk 'Brons', 'Zilver' en 'Goud'.

Extra nationaal budget voor ecoregeling?

Als in 2025 opnieuw nationaal budget voor de ecopremie beschikbaar wordt gesteld, dan hoeft minder budget voor de basispremie overgeheveld te worden. De basispremie zal dan ca. € 25 hoger uitkomen.

Als in 2025 geen nationaal budget beschikbaar komt, wordt de basispremie fors verlaagd. De genoemde bedragen zijn een indicatie.

Subsidie vrijwillige verplaatsing piekbelaster

Bent u een 'piekbelaster' in het kader van de stikstofproblematiek? En overweegt u om uw bedrijf te verplaatsen? Dan kunt u wellicht gebruik maken van deze subsidieregeling.

Doelgroep

De subsidie is bedoeld voor bedrijven, met een 'stikstofvracht' op overbelaste Natura 2000-gebieden van in totaal tenminste 2.500 mol/jaar (piekbelaster), die mogelijk willen verplaatsen binnen Nederland of naar een andere lidstaat van de EU.

Twee modules

De subsidieregeling bestaat uit twee modules.

Module 'Haalbaarheidsonderzoek'

Binnen deze module kunt u 95% subsidie ontvangen voor onderzoek naar de vraag of verplaatsing haalbaar is. Het gaat om onderzoek naar een nieuwe locatie en de financiële en fiscale mogelijkheden. Ook kunt u diverse taxaties laten uitvoeren. U kunt deze subsidie

aanvragen in de periode 2 december 2024 t/m 30 mei 2025. Het is geen voorwaarde dat u, na ontvangen van deze subsidie, uw bedrijf op enig moment daadwerkelijk verplaatst.

Module 'bedrijfsverplaatsing'

Deze subsidie kunt u aanvragen als u daadwerkelijk gaat verplaatsen. De subsidie bedraagt tot 100% van de subsidiabele kosten. U kunt o.a. subsidie aanvragen voor demonteer-/verhuis-/opbouwkosten of voor het overnemen van bestaande gebouwen op de nieuwe locatie. Ook kunt u subsidie krijgen voor sloopkosten, modernisering van gebouwen en advieskosten. U kunt deze subsidie aanvragen in de periode 6 januari 2025 t/m 30 november 2027.

*Denkt u aan verplaatsing van uw bedrijf?
Neem dan contact met ons op, zodat we de
mogelijkheden kunnen bespreken.*

Acties 'mest' richting einde jaar

Nu het einde van het jaar nadert is het goed om een voorlopige gebruiksnormenberekening te maken. Op basis van deze berekening kunt u bepalen of acties zinvol zijn. Daarnaast moet u letten op andere 'mestzaken'.

Voorlopige gebruiksnormenberekening

Voor uw gebruiksnormenberekening heeft u o.a. de eindvoorraden mest nodig. Deze moet u op 31 december bepalen. Voor de voorlopige berekening kunt u deze inschatten. De definitief vastgestelde mestvoorraden gebruikt u voor uw 'Aanvullende gegevens'. Begin 2025 moeten alle bedrijven de 'Aanvullende gegevens' indienen.

Acties op basis van voorlopige berekening

Bent u akkerbouwer en verwacht u een fosfaatoverschot? Dan kunt u zich aanmelden voor de 'fosfaatverrekening'. Heeft u extra fosfaatruimte

nodig? Dan kunt u nagaan of u een hogere fosfaatnorm voor 'bouwland fosfaattoestand hoog' kunt toepassen.

Als veehouder kunt u, o.a. op basis van de productiegegevens en fosfaatruimte, bepalen of u voldoende mest heeft laten verwerken.

Melden overdrachten productierechten

Heeft u voor dit jaar nog rechten nodig (koop of lease)? Dan moet u dit melden bij RVO. Let erop dat mogelijk binnenkort bij een overdracht van dierrechten naar 'derden' afoming plaatsvindt en voor fosfaatrechten een hoger afoming geldt.

*Begin tijdig met uw prognose, zodat u
meldingen tijdig kunt doorgeven.*

Kort nieuws

Pilot mineralenconcentraat verlengd

De pilot mineralenconcentraat is met één jaar verlengd. Hierdoor geldt de pilot ook voor 2025. Wilt u als afnemer van mineralenconcentraat voor het eerst deelnemen aan deze pilot? Dan moet u uw bedrijf voor de aanvoer van de eerste vracht aanmelden bij RVO. Ook heeft u dan een schriftelijke overeenkomst van de producent nodig.

Nieuwe pilot 'urine als kunstmest'

In de periode 2025 t/m 2029 gaat de pilot 'Urine als kunstmestvervanger' lopen. Bedrijven met één van onderstaande staltechnieken komen hiervoor in aanmerking:

- Lely Sphere.
- Hanskamp CowToilet.
- Hanskamp VrijlevenStal.

Agenda

Uiterlijk 31 december

- Aanmelden fosfaatverrekening
- Aanmelden 'hoger fosfaatnorm bouwland'
- Melden 'mestverwerking' (VVO, DPO)
- Melden overdracht productierechten 2024

31 december

- Vaststellen eindvoorraden meststoffen

Uiterlijk 31 januari 2025

- Aanvullende gegevens voor alle bedrijven
- Aanvraag derogatievergunning
- Nieuwe derogatiemonsters
- Bemestingsplan derogatiebedrijven

Uiterlijk 14 februari

- Bemestingsplan niet derogatiebedrijven

Er is ruimte voor maximaal 100 bedrijven. Aanmelden is, voor 2025, niet meer mogelijk.

Afromingspercentages aangepast.

De eerder aangekondigde afroming bij de overdracht van dierrechten is door de Eerste Kamer aangenomen. De afromingspercentages zijn iets verlaagd: varkensrechten van 25% naar 22%, pluimveerechten van 15% naar 13%. Het afromingspercentage voor fosfaatrechten blijft zoals eerder voorgesteld: 30%. Het is, op het moment van schrijven, nog niet bekend of de afromingspercentages per 1 januari 2025 in gaan of al eerder.

over ons

Bent u op zoek naar een betrokken en deskundige adviseur die uw (tunnel)visie in twijfel durft te trekken? Iemand met een brede blik rondom uw agrarisch bedrijf? Dan bent u bij D&U Advies B.V. aan het juiste adres. Wij streven naar creatieve en haalbare oplossingen, toegesneden op uw persoon en persoonlijke omstandigheden.

Geïnteresseerd in wat we te bieden hebben? Neem dan contact op met:

Herman Hofstee 06-53667520

hermanhofstee@du-advies.nl

Klaas Jan Janssen 06-20710688

klaasjanjanssen@du-advies.nl

Björn Schutter 06-23993112

bjornschutter@du-advies.nl

Bezoekadres Postadres

Sylviuslaan 8	Postbus 606
9728 NS	9700 AP Groningen
Groningen	agro@du-
T: (050) 525 89 55	accountants.nl